Kære nordiske venner,

Verden omkring os har forandret sig.

Sikkerheden i Europa er udfordret.

Og gamle sandheder er ikke længere så selvfølgelige, som de engang var.

I en sådan tid skal vi i Norden stå tættere sammen.

Ikke bare fordi vi deler historie, kultur og værdier.

Men fordi Norden er stærkere, når vi alle får mulighed for at tage ansvar og bidrage.

Derfor er dette heller ikke tiden til at holde fast i gamle strukturer, bare fordi de er gamle.

Det er tiden til at spørge, om vores nordiske samarbejde faktisk er indrettet til den virkelighed, vi står i.

Helsingforsaftalens artikel seksti siger, at de nordiske landes regeringer "samarbeider" i Nordisk Ministerråd, mens Færøerne, Grønland og Åland "deltar" i arbejdet.

Det var måske en formulering, som afspejlede sin tid. Men spørgsmålet er, om den afspejler Norden i dag.

--

Og det bringer mig til et centralt punkt for Færøerne på dette års session:

Hvor lang tid skal det egentlig tage at få svar på et ganske enkelt politisk spørgsmål?

Vil I have os helt med i det nordiske samarbejde?

Ikke med på særlige vilkår.
Men helt med.
Som et ligestillet land.

Det er ganske passende, at jeg stiller det spørgsmål nettop her i Helsinki.

Fordi det var her, Helsingforsaftalen blev underskrevet i nitten seksti to. Aftalen har siden været ændret flere gange, i takt med at det nordiske samarbejde har udviklet sig.

Det er relevant at huske i dag.

Helsingforsaftalen er blevet ændret før. Den kan ændres igen.

Så spørgsmålet er ikke, om aftalen kan ændres.

Spørgsmålet er, om der fortsat er politisk vilje til at ændre den.

--

For to år siden traf Nordisk Råd en tydelig politisk beslutning.

Rådet vedtog enstemmigt, at Helsingforsaftalen skulle opdateres, så Færøerne, Grønland og Åland skal kunne deltage som ligestillede lande i Norden.

Siden fik vi den juridiske analyse.

Og tidligere i år fik vi kommissionen.

Kommissionen fik en klar opgave: At udarbejde et forslag til en ny aftaletekst, der muliggør lige deltagelse for Færøerne, Grønland og Åland i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Og tidsplanen var lige så klar: Kommissionens arbejde skulle være færdigt, så resultatet kunne behandles nu.

Her.

Og derfor vil jeg også sige det tydeligt:

Jeg er skuffet over, at vi står her uden at arbejdet er kommet i mål.

--

Vi har i Norden en stærk tradition for at løse vanskelige spørgsmål gennem dialog.

Og når dialogen bliver rigtig vanskelig, har vi jo et særlig stærkt nordisk redskap:

Vi nedsætter en arbejdsgruppe.

Hvis spørgsmålet er særlig vigtigt, nedsætter vi en kommission.

Og hvis spørgsmålet fortsatt er vanskeligt bagefter, kan vi altid overveje, om der er behov for en ny arbejdsgruppe.

Det kan vi godt smile lidt av.

For arbejdsgrupper og kommissioner er nyttige. De kan bygge bro mellem forskellige positioner.

Men en arbejdsgruppe skal være et redskab til at nå frem til en beslutning.

Ikke til at udsætte en beslutning.

--

På et tidspunkt er analyserne skrevet.

Argumenterne er kendte.

De juridiske spørgsmål er belyst.

Og så står vi politikere tilbake med den del af arbejdet, som vi ikke kan delegere til jurister, embedsmænd eller kommissioner:

Nemlig: at træffe en politisk beslutning.

Det er dér, vi står nu.

Så lad mig stille spørgsmålet så tydeligt, som jeg kan:

Ønsker I at ændre Helsingforsaftalen, så Færøerne kan deltage som et ligestillet land i det nordiske samarbejde?

Eller ønsker I ikke at ændre den?

Vi kan håndtere et ja.

Vi kan også håndtere et nej.

Det, som bliver mere og mere vanskeligt at håndtere, er ikke at få et klart svar.

Færøernes position er klar. Og den har ikke ændret sig.

Vi ønsker at være ligestillede i det nordiske samarbejde.

--

Derfor ønsker Færøerne heller ikke at standse den proces, som er sat i gang.

Vi støtter, at kommissionen gør sit arbejde færdigt og fremlegger sin endelige rapport.

Og vi vil fortsatt bidrage konstruktivt til arbejdet.

Men processen skal have en afslutning.

Helst i år.

Men senest på næste års session bør arbejdet være afsluttet, så vi politikere kan ta stilling.

Ikke til, om spørgsmålet skal undersøges yderligere.

Og, med al respekt for en god nordisk tradition, heller ikke til endnu en arbejdsgruppe.

-

Det nordiske samarbejde betyder meget for Færøerne.

Vi hører til her.

Og vi ønsker at tage ansvar for det nordiske fellesskap, vi er en del af.

Som sagt, så er spørgsmålet ikke længere, om Helsingforsaftalen kan ændres.

Spørgsmålet er, om der er politisk vilje til at ændre den.

Det svar kan ingen arbejdsgruppe give på vores vegne.

Det kan ingen kommission give på vores vegne.

Det ansvar er vores som politikere.

Tak for ordet.